

AVIn peruspalvelujen arviointi 2021, Yleisten kirjastojen henkilöstön riittävyys ja osaaminen sekä kirjastojen johtaminen

Kirjastotoimenjohtaja Päivi Savinainen Pääkirjasto

Aluehallintovirastot (AVI) arvioivat peruspalvelujen alueellista saatavuutta. Vuoden 2021 arvioinnissa arvioitiin opetustoimea, varhaiskasvatusta, kulttuuripalveluja, kirjastopalveluja, nuorisotoimea, liikuntatoimea ja pelastustoimea. Kirjastojen osalta peruspalvelujen arvioinnissa arvioitiin yleisten kirjastojen henkilöstön riittävyyttä ja osaamista sekä kirjastojen johtamista.

Johtopäätöksenä kirjastojen johtamisen suhteen AVI toteaa, että kirjastolain kelpoisuusvaatimusten väljennysten myötä kirjastoissa on kelpoisia johtajia entistä vähemmän. Vuonna 2017 voimaan astuneen kirjastolain mukaan kunnan kirjastolaitosta johtavalta vaaditaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja hyvä perehtyneisyys kirjastojen tehtäviin ja toimintaan (1492/2016 17§). Itä-Suomen arviointiosuudessa todetaan, että kelpoisia johtajia on 59 %.

Johtopäätöksenä henkilökunnan riittävyyden suhteen AVI esittää, että kirjastoilla on vaikeuksia hoitaa lakisääteiset tehtävänsä, jos ammattitaitoista henkilökuntaa ei palkata poistuvien tilalle tai avoimiin paikkoihin ei saada päteviä hakijoita. Kirjastolaissa säädetään, että yleisellä kirjastolla tulee olla riittävä määrä kirjasto- ja informaatioalan koulutusta saanutta ja muuta henkilöstöä. Asiantuntijatehtävissä toimivilta edellytetään soveltuvaa korkeakoulututkintoa, ellei tehtävän luonteesta muuta johdu. Peruspalvelujen arvioinnissa todetaan, että kirjastohenkilöstön määrä on vähentynyt koko maassa vuodesta 2013 vuoteen 2019, näin myös Itä-Suomessa.

Johtopäätöksenä henkilöstön osaamisen suhteen AVI toteaa, että kirjastojen henkilöstön hyvä pohjakoulutus ja ammattitaito riittävät kirjaston perinteisiin tehtäviin, mutta uusia taitoja tarvitaan. Osaamisen kehittäminen kirjastossa on järjestelmällisempää kuin aikaisemmin. Itä-Suomen arviointiosuudessa todetaan, että Itä-Suomessa kirjastojen osaamisen kehittäminen on huomattavasti aikaisempaa suunnitelmallisempaa. Kirjastoissa osaamista kehitetään pitkälti alueellisten kehittämistehtävien kautta ja myös AVI järjestää täydennyskoulutusta. Kuopion kaupunginkirjasto toimii alueellisen kehittämistehtävän kirjastona toiminta-alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo.

Toimenpide-ehdotuksina AVI esittää kuntia kiinnittämään huomiota kirjastoa johtavan henkilön kirjastolain mukaiseen kelpoisuuteen ja riittävän työajan määrittämisen johtamiseen. Työvoimapulaan olisi varauduttava arvioimalla ja ennakoimalla synergiat huomioiden henkilöstön osaamisvalmiudet palveluntuotannossa. Osaamisen kehittäminen vaatii suunnitelmallista osaamisen johtamista. Alueellisia kehittämistehtävää hoitavia kirjastoja kehoitetaan huomioimaan koulutuksissaan kirjastolaissa määritellyt kirjaston tehtävät. Kirjastolain 6 §:n mukaan kirjaston tehtävänä on tarjo-

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

12.10.2022

67 §

ta pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Peruspalvelujen arvioinnissa on esitetty koko maan ja eri AVI-alueiden tilanne, esim. Itä-Suomi. Yksittäisten kuntien tilanne ei raportissa tule esille. Peruspalvelujen arviointi on luettavissa avi.fi-sivuilla: [Peruspalvelujen arviointi 2021 - kulttuuripalvelut \(avi.fi\)](#)

Kokouksessa käydään läpi muutamia pääkohtia AVIn Peruspalvelujen arvioinnista ja esitetään rinnalla vastaavia tietoja Kuopion kaupunginkirjaston osalta.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Liitteet

1 7908/2022 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Päivi Savinainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2311

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä kirjastotoimenjohtajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Päivi Savinainen poistui kokouksesta klo 17.51 asian käsittelyn jälkeen.

KUOPIO

Pöytäkirja

9/2022

3 (3)

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

12.10.2022

67 §